

اخلاق سیستم‌های چندعامله

ترجمه و تألیف:
هاله عسگری نیا

کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

سرشناسه	: عسگری‌نیا، هاله، ۱۳۶۷ -
عنوان و نام پدیدآور	: اخلاق سیستم‌های چندعامله/ ترجمه و تالیف هاله عسگری‌نیا.
مشخصات نشر	: تهران: اساطیر پارس: چاپار، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	: ۱۵۸ ص.: مصور.
شابک	: 978-600-8890-55-3
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
یادداشت	: Haleh Asgarinia. Ethics of multi- agent systems
یادداشت	: ص.ع. به انگلیسی:
یادداشت	: واژه‌نامه.
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۱۳۷ - ۱۴۲.
موضوع	: بیتکون
موضوع	: Bitcoin
موضوع	: فلم، دی، لوچانو، ۱۹۶۴ م. -- دیدگاه درباره تکنولوژی اطلاعات
موضوع	: Floridi, Lociano -- Views on information technology
موضوع	: تکنولوژی اطلاعات -- جنبه‌های اخلاقی
موضوع	: Information technology -- Moral and ethical aspects
موضوع	: سامانه‌های چند عاملی
موضوع	: Multiagent systems
رده بندی کنگره	: H۱۸۷۱ ۱۳۹۸ الف۵ع
رده بندی دیویی	: ۳۳۲/۴۰۴
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۶۰۰۶۳۳

تهران: ۸۸۸۹۹۶۸۰ - ۰۹۱۲۱۹۶۰۲۱۴

تهران - خیابان ولی عصر (عج) - بالاتر از زرتشت

کوچه نوربخش - پلاک ۴۰ - نشر چاپار

اخلاق سیستم‌های چندعامله

ترجمه و تالیف: هاله عسگری‌نیا

صفحه‌آرا: رحیم کبیرصابر

طراح جلد: سرور محمدی بزنج

ناظر فنی چاپ: مریم تفضلی

چاپ اول ۱۳۹۸

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۸۹۰-۵۵-۳ ISBN: 978-600-8890-55-3

حق هرگونه چاپ و انتشار محفوظ است.

قیمت: ۲۱.۰۰۰ تومان

پیشگفتار

تأثیر فناوری‌های اطلاعات و ارتباطات بر جوامع بشری به گونه‌ای است که جهان امروز به سرعت در حال تبدیل شدن به جامعه اطلاعاتی است. گستردگی کاربرد و تأثیرات این فناوری‌ها در ابعاد مختلف زندگی انسان، منجر به وقوع «انقلاب اطلاعات» شده است. این انقلاب، شناخت انسان نسبت به ماهیت خود و جهان فیزیکی را دگرگون کرده است. انسان ارگانیسمی اطلاعاتی است که همراه سایر جان‌ها در حیطی اطلاعاتی به نام «سپهر اطلاعات» زندگی می‌کند. از طرفی، می‌توان ادعا کرد که انقلاب اطلاعات منجر به ظهور «بیت‌کوبین» شده است؛ پدیده‌ای که روابط اقتصادی را تغییر می‌دهد. بیت‌کوبین «رمزارز» و «سیستم پرداخت» رمزنگاری شده است که متکی به شبکه هم‌تابه-همتا به واسطه هیچ مرجع مرکزی‌ای (مانند بانک مرکزی) نیاز ندارد. از زمان توسعه این سیستم (سال ۱۹۷۱)، تاکنون، ارزیابی اخلاقی بیت‌کوبین چندان مورد توجه قرار نگرفته است و اغلب بر روی جنبه تکنیکی این شبکه متمرکز می‌شوند.

هدف این کتاب، ارائه چارچوب مفهومی مناسب جهت ارزیابی اخلاقی بیت‌کوبین است. بیت‌کوبین «سیستم چندعامله توزیع شده» است. این سیستم مبتنی بر تعاملات میان انسان‌ها و مصنوعات تکنیکی است. بهترین راه مواجهه با چالش‌های نوین اخلاقی ناشی از فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی، رویکردی است که در آن تمامی انواع هستی، حتی آن‌ها که مبتنی بر دست‌ساخته‌هایی مصنوعی، ترکیبی یا مهندسی شده هستند، به مثابه اعضای معتبر، واقعی و اصیل تلقی می‌شوند. مطابق با نظریه «اخلاق اطلاعات» فلوریدی که بخشی از «فلسفه اطلاعات» اوست، وجود اطلاعات از شایستگی ذاتی برخوردار است؛ تمام هستومندهای اطلاعاتی (انسان و غیرانسان) دارای ارزش اخلاقی حداقلی هستند. با ارائه تفسیر محاسباتی-اطلاعاتی از این نظریه می‌توان چارچوب مفهومی جهت ارزیابی اخلاقی «مدل عامل-بنیان» از سیستم بیت‌کوبین تنظیم کرد. مدل‌سازی عامل-بنیان به عنوان رویکردی نسبتاً جدید برای مطالعه و بررسی پدیده‌های پیچیده اخلاقی و اجتماعی سیستم‌های چندعامله توزیع شده به کار می‌رود.

در عصر حاضر با نهادینه شدن فناوری‌هایی روبه‌رو هستیم که بیش‌ازپیش جامعه انسانی را تحت تأثیر قرار داده‌اند؛ لذا، بحث در مورد اخلاق تکنولوژی به ضرورتی انکارناپذیر تبدیل شده است، حال آن‌که تأمل در این حوزه رشد چندانی در ایران نداشته است. با تکیه بر این ضرورت، نگارنده تصمیم گرفته تا مشارکتی هر چند اندک در این حوزه داشته باشد. از طرف دیگر، به جرئت می‌توان ادعا کرد که بحث کلیدی و محوری این کتاب در غرب نیز مورد توجه قرار نگرفته است؛ موضوع این پژوهش جدید است و پیشینه‌ای در حوزه خود ندارد.

لازم به ذکر است که کتاب پیش‌رو بر اساس بخش‌هایی از پایان‌نامه دوره کارشناسی ارشد اینجانب با عنوان «اخلاق اطلاعات: مبنایی جهت تنظیم چارچوب اخلاقی برای سیستم‌های چندعامله توزیع‌شده نظیر بیت‌کوین» تنظیم شده است.

در آخر از استاد ارجمند جناب آقای دکتر مصطفی تقوی، استاد راهنما، آقای علیرضا قوامی‌پور به سبب پیشنهادها، راهنمایی‌ها برای ارتقاء و بازخوانی متن، و نشر چاپار که انتشار این اثر را بر عهده گرفته است، صمیمانه سپاس‌گزاری می‌کنم.

زمستان ۱۳۹۵